

αὐτὴ ίδεολογία ή ἐτικέττα πρόσκαιων κοινωνικῶν ἀπαυτήσεων.

Γενικώτερα καὶ ἀψηλότερα ἀκόμα : ή Νιτσεϊκή ίδεολογία εἴκαι μιὰ συνεχής ίδεολογία μὲ διπλᾶ ἀντίθετα ἀποτελέσματα, φαινομένικά ἀσυμβίβαστα : Προκαλεῖ τὴν ἐνεργητικότητα, μιὰ πρωτόγονη ἐνεργητικότητα, ἐλευθερωμένη ἀπὸ φεύγικα δογματικὰ δεσμά, μιὰ ἐνεργητικότητα ποῦ ἔφειρισκει σκοπὸν ἢ σκοποὺς στὴ ζωή, παρασύρει τὴν ἀνθρωπότητα στὴ δράση, στὴ μάχῃ τῶν δράσεων καὶ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἔτσι ζωτανεύει καὶ χωματίζει μὲ δυνατά, μὲ δικά χωμάτα τὴ διάπλατη ζωγραφιὰ τῆς ζωῆς. Καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλομέρος, σταν οἱ προσωρινοί αὐτοὶ σκοποὶ (κάθε σκοπὸς εἶναι προσωρινὸς) δὲν ἔχουν πιά τὴ δύναμην νὰ προκαλοῦν τὴν δρμή, ή Νιτσεϊκή ίδεο-

λογία προσφέρει τὰ μέσα τῆς διανοητικῆς ἀνάπλασης καὶ ἐλευθέρωσης μὲ τὶς μεγάλες ἀγνωστικὲς καὶ σκεπτικιστικὲς ἀρχές της, καὶ ἐπιτρέπει στὶς διαλεχτὲς διάνοιες, ὑστερα ἀπὸ ἀνάπαυση στὰ ὕψη τῆς ἄδολης σκέψης, μὲ νέα δριμὴ νὰ φέρουν νέους σκοποὺς στὴν ἀνθρωπότητα καὶ νὰ ὑπηρετήσουν τὸν ἀδιάκοπον γῦρο τῆς Ζωῆς.

‘Ο Νίτσε μὲ δόλο τὸν ἐγωϊσμὸν τῆς αὐτοπεποίθησης λέγει γιὰ τὸν Ζαρατούστρα του πῶς μὲ τὸν «Ἴχο τῆς φωνῆς του κυριαρχεῖ σὲ χιλιάδες χρόνια».

Σὲ χιλιάδες χρόνια γιατί κλείει μέσα του αὐτὸ τὸ ρυθμὸ τῆς Ζωῆς : τὴν τρικυμία τὴν ἀκατάσχετη τοῦ Διονυσιακοῦ μεθυσιοῦ τῶν ἐνστίκτων, κάτω ἀπὸ τὸν ζείδωρο ἥλιο, καὶ τὴν γαλήνη τὴν ‘Απολλώνεια τῆς Σκέψης.

‘Αλεξάντρεια 1909

ΔΗΜ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

KOROLENKO

ΤΟ ΤΡΕΛΛΟ ΠΑΙΔΙ

Κάτι ἀπαίσιες φωνὲς ἡκούσθησαν μὲς τὴ σιγὴ τῆς νυκτός.

— Μ' ἐσκότωσε, μ' ἐσκότωσε !

‘Ο Ίβάν ξύπνησε ἔντρομος καὶ προσεπάθησε νὰ ἐννοήσῃ τὶ συμβαίνει.

— Μ' ἐσκότωσε, μ' ἐσκότωσε !

‘Ο Ίβάν πήδησε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ ἔξητησε τὰ σπίρτα. Ἐκείνην τὴ στιγμὴ ἥνοιξε ξαφνικά ἡ θύρα τοῦ δωματίου του καὶ μὲς τὸ σκοτάδι ἥκουσε τὴ φωνὴ τῆς Μάρσκας τῆς ὑπηρετοίας :

— Ίβάν, Πᾶν Ίβάν, σήκω. Τὴ σκότωσε τὴν κυρία, τὴ σκότωσε. Ίβάν, Πᾶν Ίβάν !

Ἐβγῆκε ἔτοι ὅπως ἦτο ἀνυπόδητος ἔξω στὸ διάδορο. Ἀπέναντι ἡ θύρα τῆς κρεββατοκάμιαρης τῶν γονέων του ἦτο ἀνοικτή. Μές τὸ ἥμιφως διέκρινε παράξενο σύμπλεγμα γιὰ τὰ παιδικά του μάτια :

‘Η Μητέρα του μὲ τὸ νυκτικό τῆς καὶ τὰ μαλλιὰ ξέπλεγα, καὶ ὁ Πατέρας του μὲ τὰ μαλλιὰ ἄτακτα καὶ ὠχρὸς ὠχρός...

‘Η Μητέρα του διμιούσε.

— “Α ! μ' ἐσκότωσες, κακοῦργε, μ' ἐσκότωσες, μοῦβγαλες τὰ μαλλιά.

‘Ο Ίβάν ἐπλησίασε καὶ ἐπενέβη :

— Μὰ Μητέρα τὶ εἰν' αὐτά;

‘Εγγύρισαν καὶ οἱ δύο καὶ τὸν κύτταξαν. ‘Η Μητέρα του ἤρχισε :

— “Αχ ! Ίβάν μου, παιδάκι μου, ἔλα ἔδω.” Ελα νὰ ίδης ποῦ μοῦ βγαλε τὰ μαλλάκια μου, παιδί μου, τὰ χρυσά μου τὰ μαλλιὰ μοῦ τὰ ἔξορτωσε τῆς ἔριμης !

— Μὰ Μητέρα ήσύχασε, μὴν τὸ ξεσυνεργίζεσαι, πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

‘Επειτα ἐγγύρισε πρὸς τὸν Πατέρα του :

— Πατέρα, μὴ κτυπᾶς σὲ παρακαλῶ τὴ Μητέρα, μὴ τὴν κτυπᾶς ! ‘Ο Πατέρας του διεμαρτυρήθη :

— Μὰ παιδί μου ποιὸς τὴν κτυπᾶ ;

‘Η Μητέρα του ξηρολούμησε ἀποτεινομένη τώρα πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς :

— Ναί, ἐσύ, Στέφανε Ίβάνοβιτς, ἐτόλμησες γὰ βάλης κέρι ἐπάνω μου. Ἐσὺ ποῦ μοῦ φαγες τὴν προΐκα μου, ποῦ μὲ στέρησες ἀπὸ

κάθε χαρά, κάθε διασκέδασι. Ποῦ μὲ πῆρες κορίτσια ὅπως ἡμουνα καλοσυνειδισμένη, θρεμμένη μὲ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα καὶ μοῦ γνώρισες δλες τὶς δυστυχίες καὶ μ' ἐπότισες φαρμάκια ἡμέρᾳ τὴν ἡμέρα καὶ μ' ἔφερες σ' αὐτὴν τὴν κατάντια. Αὐτὴν ναι ἡ προκοπή σου τόσα χρόνια. Ἀκόμη καὶ τὰ παιδιά σου σὲ σιχαίνονται, κ' ἐγὼ σὲ σιχαίνομαι, σὲ μισῶ.

Οἱ Ἰβάν ἐγύρισε πρός τὸν Πατέρα του καὶ τὸν ἐκύτταξε μ' ἕνα βλέμμα ώσαν νὰ τοῦ λεγε «ὑπομονή». Τὸ βλέμμα του συναντήθηκε μὲ τοῦ πατέρα του καὶ μὲς τὸ ἀμυδρὸ φῶς τοῦ ἐφάνηκε γεμάτο οἴκτο καὶ πικρία.

— Πετρούσκα, πρόσεξε, μοῦ ἔξαντλεῖς τὴν ὑπομονή, ἐμοιομούρισε ὁ πατέρας του μ' ἔναν τόνο ἀπειλῆς.

Ἐκείνη ὅμως ἔξηκολούθησε:

— Σοῦ ἔξαντλῶ τὴν ὑπομονὴ; αὐτὸ δὲ ἔλειψε, αὐτὸ ἔλειψε! Ἀχ! ξένω τὶ ἥθελες σύ. Ἐσένα σοῦ πρεπε ἀτίμασμα.

Καὶ τὰ μεγάλα τ' ἀμυγδαλωτά της τὰ μάτια ἀστραφαν μὲς τὸ σκιόφως.

Ἐνας βρυχηθμὸς ἀνθρώπου πνιγομένου βγῆκε ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ ἀνδρός της:

— Ἀτιμη! καὶ χύθηκε κατ' ἐπάνω της μὲ λύσσα.

Οἱ Ἰβάν καὶ ἡ ὑπηρέτρια ἡ Μάρσκα μπῆκαν στὴ μέση γιὰ νὰ τοὺς χωρίσουν.

Τὸ κατόρθωσαν μὲ κόπο. Ἡ Μάρσκα τράβηξε τὴν Κυρία της στὸ ἄλλο δωμάτιο. Οἱ Ἰβάν ἔμεινε μόνος μὲ τὸν Πατέρα του.

— Τὰ βλέπεις; παιδί μου, τὰ βλέπεις;

Οἱ Ἰβάν ἔρριφθη ἐπάνω του μὲ στοργή:

— Ἀχ! νάι, Πατέρα μου, χρυσέ μου Πατέρα, τὸ ξενώφω ἔχεις δίκαιο, εἶναι νειρική, μὴν τὴ ξεσυνερίζεσαι.

— Αὐτὴ τὴ ζωή, παιδί μου, μοῦ κανε τόσα χρόνια. Μὲ βασάνισε μὲ τὶς ἰδιοτροπίες της καὶ τὶς τρέλλες της καὶ μὲ κατίγνησε ἔτσι, ἔτσι μὲ κατίγνησε.

Ἐνας λυγμὸς ἔβγηκ' ἀπὸ τὸ στῆθος του, ἐπεσε ἀπάνω στὸ κρεββάτι καὶ τὰ δάκρυα ἥρχισαν νὰ τρέχουν ἐπάνω στὶς παρειές του. Οἱ Ἰβάν ποτέ του δὲν εἶχε ἵδει τὸν πατέρα του νὰ κλαίῃ, καὶ νὰ τρέχουν τὰ δάκρυα ἔτσι θλιβερὰ ἀπάνω στὶς γεροντικές του παρειές. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ καρδιά του τώρα ἔρράγιζε.

— Πατέρα μου, γλυκέ μου Πατέρα, μὴ κλαῖς σὲ παρακαλῶ, μὴ κλαῖς, μὴ λυπᾶσαι, μὴ λυπᾶσαι. — Ἐνας λυγμὸς βγῆκε τώρα ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Ἰβάν ποῦ τὸν ἔπνιγε τόσην ώρα. Ἐγειρε κι' αὐτὸς στὸ κρεββάτι καὶ σχηματίσθηκε ἕνα σύμπλεγμα τραγικὸ ποῦ φωτιζότανε ἀπὸ τὶς ἀμυδρὲς ἀκτῖνες τοῦ καντυλιοῦ. Ἐκείνην τὴ στιγμὴ ἀκούσθηκε ἔξω ἡ λυπητερὴ φωνὴ τοῦ γκιώνη...

— Ελα, παιδί μου, πήγαινε νὰ κοιμηθῆς, εἶσαι κουρασμένος, εἶπε στὸν Ἰβάν ὁ Πατέρας του ύστερα ἀπὸ λίγο.

— Θὰ πάω, Πατέρα τὸν ἐφύλησε τρυφερὰ καὶ βγῆκε.

Στὸ ἄλλο δωμάτιο ἥκούντετο ἡ φωνὴ τῆς Μητέρας του:

— Ἀχ! ὀψένα!

— Ἀχ! Μανοῦλα μου! Τὶ κακὸ ποῦ μοῦρθε!

Πῆγε ὁ Ἰβάν μέσα. Πεσμένη στὸν καναπὲ ἥτο ἡ Μητέρα του μὲ τὰ μαλλιὰ λυμένα. Ἡ Μάρσκα γονατιστὴ τῆς δρόσιζε τὸ μέτωπο μ' ἕνα βρεγμένο μαντύλι. Τὸ κερί ἔκαιε ἀπάνω στὸ τραπέζι μὲ ἕνα ἔλειπνὸ κόκκινο φῶς στὸν τοιχὸ διεγράφοντο οἱ σκιές τρομακτικὰ μεγαλοποιημένες.

Οἱ Ἰβάν ἥρώτησε δειλά:

— Πῶς εἶσαι, Μαμμᾶ;

— Ε! παιδί μου, πῶς νῦμαι;

Πῆρε ὁ Ἰβάν τὸ μαντύλι ἀπὸ τὸ χέρι τῆς Μάρσκας καὶ ἔβρεξε τὸ μέτωπο τῆς Μητέρας του.

— Ἀχ! ἐδῶ, παιδί μου, ἐδῶ, καὶ ὀδήγησε τὸ χέρι του Ἰβάν μὲ τὸ μαντύλι, στὸ μέρος ποῦ τῆς πονοῦσε.

— Εἶναι ἀργά, παιδί μου, πειὰ καὶ θᾶσαι κουρασμένος δὲν πᾶς γὰρ κοιμηθῆς;

— Θὰ πάω, Μητέρα.

Ἐσκυψε καὶ φύλησε τὸ χέρι καὶ τὰ μάτια τῆς μητέρας του κι ἔβγῆκε.

Στὸ διάδρομο βασίλευε σιγὴ θανάτου. Ἐπροχώρησε στὸ δωμάτιο του νὰ πέσῃ νὰ κοιμηθῇ. Μὰ ποῦ ὑπνος! Ἡ νοιξὲ τὸ παραθύρο του καὶ ἔρριξε τὰ μάτια του στὴν γαλήνη τῆς ἔξοχῆς. Τὸ στόμα του ἥτο πικρὸ καὶ διψοῦσε. Ἀπεφάσισε νὰ κατεβῆ κάτω καὶ νὰ πῆ κρύο νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι. Ἐρριξε ἔνα φόρεμα ἀπάνω του καὶ κατέβηκε σιγὰ σιγὰ νὰ μὴ τὸν

άκούσουν. Ἡνοίξε τὴν πίσω πόρτα καὶ βγῆκε ἔξω στὸ ὑπαίθρο. Ἡτο τελεία γαλήνη· καὶ ἡ σελήνη ἐταξίδευε σὲ συννεφιασμένον οὐρανό. Ὁ Ἰβάν ἀνέπνευσε τὸν δροσερὸν ἀέρα τῆς νυκτός. Ἔσυρο ἐπειτα θερὸς ἀπὸ τὸ πιγάδι, ἥπιε καὶ ἐπιτα ἐδρόσισε τὸ μέτωπό του.

Ἐπροχώρησε πρὸς τὸν κῆπο γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολία ποῦ τὸν ἐβάραινε. Ἀνέπνευσε μὲ εὐχαρίστησι τὴν μεθυστικὴ μυρωδιὰ τῶν λούλουδιῶν καὶ χαῖδεψε τὰ ἀσπρα τὰ ρόδα μὲ τὴν νυκτερινὴ δροσιὰ σὰν δάκρυα — ποὺ ἦσαν γυρμένα λὲς ἀπὸ ἥδονή, καὶ ἐδέχοντο τὰ ἀσημένια φιλήματα τῆς σελήνης.

Ἐπροχώρησε ἀκόμη στὸν δρόμο τῶν φυτειῶν. Ὅλη ἡ ἔκτασις ἦτο βυθισμένη σὲ ὄπνο. Μικρὰ πετραδάκια καὶ γυαλιὰ ἔλαμπαν στὸν δρόμο, καὶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔνας ἔξαφνικὸς θροῦς ἐδειχνεὶ τὴν παρουσίαν κανενὸς ἐρπετοῦ.

Ἡ ἴδια γαλήνη ἐβασίλευε παντοῦ. Ἀπὸ μακρὰ μόνον ἤρχοντο τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων στὰ χωράφια.

Γιὰ τὸν Ἰβάν εἶχαν κάτι τὸ ἀπαίσιο αὐτοὶ οἱ ἥροι καὶ τὸν ἔκαναν νὰ φιγήσῃ. Σὲ μὰ στιγμὴ ἐνεθυμήθη τὶ συγέβη πρὸ δὲλίγου ἐπάνω. Ἐργάζησεν ἄλλη μιὰ φορά, ἔνας τρόμος διενεγκόταν τὸν καρπό της.

χύθη στὸ κορμί του καὶ ἔνα εἶδος παραλυσίας κατέλαβε τὸ παιδικό του μωλό.

Ἡνοίξε τὰ μεγάλα ἵκετευτικά του μάτια καὶ ἐψιθύρισε:

— Πατέρα, μὴ τὴν κτυπᾶς σὲ παρακαλῶ τὴν Μητέρα, μὴ τὴν κτυπᾶς.

— Ἡ σελήνη ἐκείνη τὶ στιγμὴ ἐβγῆκε ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ ἔνα κύμα ἀργυροῦ φωτὸς ἔχυθη ἀπάνω στὴν χλοερὴ ἔκτασι.

Ο Ἰβάν ἐκύτταξε τὸ φεγγάρι ποὺ ἔπαιξε μὲ τὰ σύννεφα καὶ ἐγέλασε ἥλιθίως.

— Χά, χά πῶς παῖζουν καὶ κυνηγοῦνται. Χά, χά, τὶ ἀστεῖο! καὶ ἐκτύπησε τὰ παιδικά του χέρια.

Ἐπειτα, σὲ λίγο, Ἡνοίξε καὶ πάλιν τὰ μεγάλα παιδικά του μάτια καὶ ἐψιθύρισεν ἵκετευτικά.

— Πατέρα, μὴ τὴν κτυπᾶς σὲ παρακαλῶ, τὴν Μητέρα, μὴ τὴν κτυπᾶς.

* *

Τὸ ἄλλο πρωΐ ὅταν οἱ ἐργάται ἥλιθαν γιὰ νὰ τρυγήσουν, ενρῆκαν στὰ χωράφια νὰ περιπλανάνται ἀσκόπως ἔνα παιδί τρελλό.

“Οταν τὸ ἐρωτούσαν ἦνοιγε τὰ μεγάλα παιδικά του μάτια καὶ ἐψιθύριζεν ἵκετευτικά!

— Πατέρα, μὴν τὴν κτυπᾶς σὲ παρακαλῶ, τὴν Μητέρα μὴ τὴν κτυπᾶς».

Μετάφρασις ΒΕΡΑΣ ΔΩΡΟΣΚΗ

ΣΤΗΝ ΠΕΝΤΕΛΗ

Σοῦ ξέσχιζαν τὰ χιονισμένα στήθη
Ἐκεῖνοι ποῦ ἀπ’ τὰ σπλάγχνα σου τὰ θεῖα
Τοῦ Ὄλυμπου φανερώνανε τὰ βύθη,
Μ’ ἀθάνατους ναούς, μ’ ἡρώων μνημεῖα.

Κλάψε τώρα ποῦ ἡ Μοῖρα σ’ ἔχει φέρει
Στῶν ἀναξίων τὰ πόδια προσκυνήτρα,
Τώρο ἀσχημᾶς σπαράζει σε τὸ χέρι,
Τῆς Ὄμορφιᾶς πανένδοξη γεννήτρα.

Κλάψε, καὶ σ’ δσους νοσταλγοῦνε ἀκόμα
Τὸ ἰδανικὸ μιᾶς Ὄμορφιᾶς ποῦ ἐσβύστη,
Πέες τους μὲ ὑπερηφάνεια: «Ὤ Ἐκλεκτοί μου!

Ιδέτε κεῖ ψηλὰ στ’ ἄγιο τὸ χῶμα
Τὸν θεῖο Ναὸ ποῦ ἀπ’ τὸν Ἰκτῖνο ἐχτίστη,
Ο Παρθενῶνας εἶνε, τὸ παιδί μου»!